

Keskkonnaministri määruse
„Tartu Rajooni TSN 9. septembri 1964. a otsuse nr 99
„Looduse kaitsest Tartu rajoonis” lisa 1 punkti 14 kehtetuks tunnistamine” eelnõu

SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

Käesoleva määruse koostamise eesmärk on seoses Kanahaua maastikukaitseala moodustamisega kaitstava loodusobjekti (looduse üksikobjekti Kanahaua sulglohu) tüübi muutmine ja seal kehtivate looduse üksikobjekti kaitseks seatud piirangute kehtetuks tunnistamine, et välistada alal topeltkaitse. Looduse üksikobjekti Kanahaua sulglohk baasil moodustatakse Kanahaua maastikukaitseala.

Eelnõukohase määrusega tunnistatakse kehtetuks looduskaitseaduse § 13 lõike 1 alusel olemasoleva kaitstava loodusobjekti piirid ja kaitsekord. Kaitstava loodusobjekti tüüpi muudetakse ja ala arvatakse Kanahaua maastikukaitsealasse, tulenevalt vajadusest paremini tagada seal asuva sulglohu kaitse ja säilimine.

Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu on koostanud Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regiooni kaitse planeerimise spetsialist Leevi Krumm (tel 740 6819, e-post leevi.krumm@keskkonnaamet.ee), eelnõu kaitsekorra otstarbekust on kontrollinud Keskkonnaameti looduskaitse osakonna peaspetsialist Taavi Tattar (tel 786 8371, e-post taavi.tattar@keskkonnaamet.ee), eelnõu õigusekspertiisi on teinud Kristina Parnaul-Ollik (tel 521 5500, e-post kristina.parnaul@mail.ee). Ekspertdihinnangu on andnud FIE Andres Tõnisson, keeleliselt toimetanud Siiri Soidro (tel 5341 9456, e-post siiri.soidro@tlu.ee).

2. Eelnõu sisu

Kanahaua sulglohk on kaitse alla võetud Tartu rajooni TSN Täitevkomitee 9. septembri 1964. aasta otsusega nr 99 „Looduse kaitsest Tartu rajoonis” lisa 1 punktiga 14 kui riikliku kaitse all olev kohalikkude tähtsust omav maastiku üksikelement. Kanahaua sulglohk asub Tartu maakonnas Konguta vallas Metsalaane külas. Kanahaua sulglohk arvatakse Kanahaua maastikukaitsealasse. Kaitstava loodusobjekti tüüp muutub ja seetõttu on vajalik tunnistada kehtetuks Tartu Rajooni TSN 9. septembri 1964. a otsust nr 99 „Looduse kaitsest Tartu rajoonis” lisa 1 punkt 14, et välistada topelt kaitsekord. Kuna kaitsealal on peamiseks kaitse-eesmärgiks kaitsta sulglohku (jäajärgset pinnavormi) ja sealseid metsakooslusi, siis on otstarbekas rakendada kaitstava loodusobjektina maastikukaitseala. Üksikobjekti kaitseks saab rakendada vaid piiranguvööndi kaitsekorda, mis ei taga piisavat kaitset vanadele metsakooslustele (lubatud on hooldusraied) ega kindlusta seetõttu sulglohu säilimist. Kanahaua sulglohu järskude nõlvade erosiooni vältimiseks on vajalik nõlvadel kasvava metsa säilitamine. Metsade loodusliku arengut ja puutumatus saab tagada vaid sihtkaitsevööndi režiimiga. Hoiuala kaitsekord ei võimalda sihtkaitsevööndi moodustamist, mis on sellel alal vajalik, et rakendada konkreetse kaitse-eesmärgi nõudlusi arvestavaid piiranguid (nt majandustegevuse ning telkimise ja lõkke tegemise keelamine). Püsielupaigana kaitstakse ainult konkreetse liigi elupaika või kasvukohta, mitte erinevate väärtustega looduskompleksi.

3. Maaomanike seisukohad

Kaitstava looduse üksikobjekti Kanahaua kaitstava loodusobjekti tüübi muutmise menetluses toimus avalik väljapanek 18. novembrist 2. detsembrini 2013. a Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regiooni Tartu kontoris ning Konguta Vallavalitsuses. Teated kaitstava loodusobjekti tüübi muutmise kohta ja uue kaitse-eeskirja avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu kohta ilmusid 13. novembril 2013. a üleriigilise levikuga ajalehes Eesti Päevaleht ja 14. novembril 2013. a maakondlikus ajalehes Tartu Postimees. Väljaandes Ametlikud Teadaanded ilmus kaitse-eeskirja eelnõu avalikustamise teade 13. novembril 2013. a. Avalikku arutelu ei korraldatud, kuna avaliku väljapaneku ajal selleks ettepanekut ei tehtud.

Looduskaitseseaduse §-s 9 sätestatud kaitse alla võtmise menetluse käigus saadeti kaitsealal paikneva kahe kinnisasja kahele eraomanikule ja riigimetsamaa haldajale Riigimetsa Majanduse Keskusele ning Konguta Vallavalitsusele, Tartu Maavalitsusele ja Vapramäe-Vellavere-Vitipalu Sihtasutusele teated kaitse-eeskirja eelnõu avalikustamise, sh avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu kohta (ettepanekut arutada asja kirjalikult). Kirjas oli märkus, et juhul kui Keskkonnaametile ei ole hiljemalt 2. detsembriks 2013. a vastatud, siis loetakse, et adressaat on kaitse-eeskirja eelnõuga nõus. Kirjale oli lisatud kaitse-eeskirja eelnõu määrus, seletuskiri ja piiriskeemi väljatrukk.

Kirjale vastas 1 maaomanik, kellele koostati ja väljastati vastuskiri 5. detsembril 2013. a. Avalikustamise käigus ei esitatud ühtegi vastuväidet või ettepanekut kaitstava loodusobjekti muutmise ja vana kaitsekorra kehtetuks tunnistamise kohta.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõukohane määrus ei ole seotud EL õigusega.

5. Määruse mõju ja rakendamiseks vajalikud kulutused

Kanahaua sulglohk arvatakse Kanahaua maastikukaitsealasse ning jääb ka edaspidi riikliku kaitse alla, mistõttu puuduvad määruse jõustumisel olulised mõjud sotsiaalvaldkonnale, riiklikule julgeolekule, majandusele, regionaalarengule ja riigiasutuste ning kohaliku omavalitsuse korraldusele või nende eelarvetele.

Ala kaitse alla jäämisega seoses on ka edaspidi positiivne mõju loodus- ja elukeskkonnale, aidates looduskeskkonna säilitamisega kaasa inimeste põhivajaduste ja elukvaliteedi tagamisele.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

7. Määruse vaidlustamine

Käesoleva määruse üldkorraldusele ehk haldusakti tunnustele vastavat osa on võimalik vaidlustada, esitades halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras kaebuse halduskohtusse. Määruses on üldkorralduse regulatsioon suunatud asja (kinnistu) avalik-õigusliku seisundi muutmisele, hõlmates eelkõige asja kasutamist ja käsutamist

reguleerivaid sätteid. Seega vastavad määruses üldkorralduse tunnustele sätted, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused on konkreetse kinnisasjaga tihedalt seotud ning puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist. Halduskohtumenetluse seadustiku § 46 lõike 1 kohaselt võib tühistamiskaebuse esitada 30 päeva jooksul kaebajale haldusakti teatavaks tegemisest arvates ja sama paragrahvi lõike 5 kohaselt kaebuse haldusakti õigusvastasuse kindlakstegemiseks kolme aasta jooksul haldusakti andmisest arvates.

8. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõukohast määrust ei ole esitatud kooskõlastamiseks teistele ministeeriumidele, kuivõrd teistele ministeeriumidele esitati kooskõlastamiseks eelnõude infosüsteemi EIS kaudu Vabariigi Valitsuse määruse „Kanhaua maastikukaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri“ eelnõu, millega muudetakse kaitstava loodusobjekti tüüpi ja kehtestatakse piirid ning kaitsekord. Rahandusministeerium kooskõlastas eelnimetatud eelnõu märkusteta (kiri nr 1.1-10/4880-1). Muud ministeeriumid on kooskõlastanud eelnõude infosüsteemis EIS eelnõu vaikimisi. Vabariigi Valitsuse reglemendi § 7 lõike 4 kohaselt, kui kooskõlastaja ei ole sama paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud tähtaja jooksul eelnõu kooskõlastanud või jätnud seda põhjendatult kooskõlastamata, loetakse eelnõu kooskõlastatuks. Kuivõrd teised ministeeriumid on nõustunud kaitstava loodusobjekti tüübi muutmisega, siis ei ole vajalik eraldi kooskõlastada eelnõukohast määrust.

Mati Raidma
Keskkonnaminister

Andres Taliäär
Kantsler